

Til: Akademikernes medlemsforeninger

Kopi: NITO og Farmaceutene

Deres ref:

Vår ref: 201

Dato: 16.12. 2022

KRAVSINVITASJON I STATENS TARIFFOMRÅDE – TARIFFOPPGJØRET 2023

Innledning

Tariffoppgjøret pr. 1. mai 2023 er et mellomoppgjør og skal føres på grunnlag av hovedtariffavtalens punkt 1.4:

1.4 Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår

- a) Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom staten og hovedsammenslutningene om eventuelle lønnsreguleringer for 2. avtaleår.*
- b) Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår. Den nominelle lønnsutvikling for ansatte i det statlige tariffområdet skal vurderes i forhold til arbeidslivet for øvrig.*
- c) Hvis partene ikke blir enige ved forhandlinger, kan partene si opp hovedtariffavtalen innen 14 dager etter at forhandlingene er avsluttet og med 14 dagers varsel, med utløp tidligst 1. mai 2023.*

Konjunkturutvikling i Norge

Etter gjenåpning av samfunnet etter nye smitteverntiltak i desember 2021 og januar 2022 tok den økonomiske veksten seg kraftig opp i mars før veksten flatet noe mer ut utover året. Aktiviteten i norsk økonomi ligger nå på et normalt nivå, og SSB anslår betydelig lavere vekst i tiden framover sammenlignet med utviklingen så langt i 2022.

Det er ikke en normal situasjon i norsk økonomi. Lav ledighet og høye inntekter til staten sammen med høy inflasjon tilsier at vi burde vært inne i en høykonjunktur. Men lav produktivitet, høy inflasjon og økte renter trekker veksten i økonomien ned.

De seneste anslagene på den økonomiske utviklingen framkommer fra SSBs økonomiske analyser og Norges Banks pengepolitiske rapport.¹

Foran inntektsoppgjøret 2022 anslo NHO, i forståelse med LO, en årslønnsvekst for industrien samlet i NHO-området på 3,7 prosent. SSB anslår en årslønnsvekst på 3,9 prosent for 2022. Deler av lønnsveksten kan tilskrives sammensetningseffekter i etterkant av koronapandemien, men den underliggende lønnsveksten er tiltakende, antageligvis som følge av et stramt arbeidsmarked. Til tross for tiltakende lønnsvekst og forventninger om høyere lønnsvekst i 2023 vil det på grunn av at det fortsatt forventes høy inflasjonen ligge an til en reallønnsnedgang både i 2022 og 2023.

Prisveksten har vært høy og tiltagende gjennom året. SSB forventer at inflasjonen målt ved KPI blir 5,8 prosent som årsgjennomsnitt for 2022. Høye energipriser og økte matvarepriser bidrar mye til økt prisvekst, men det er prisoppgang innen de fleste vare- og tjenestegrupper som inngår i KPI. Den underliggende inflasjonen (KPI-JAE) ventes å bli 3,9 prosent i 2022. SSB forventer at inflasjonstoppen nås tidlig i 2023 og at prisene deretter faller noe i løpet av 2023 og at årsgjennomsnittet for 2023 blir noe lavere enn for 2022. For 2023 bidrar avtagende energipriser til at veksten i KPI og KPI-JAE nærmer seg hverandre med en vekst på hhv. 4,9 og 4,4 prosent.

I august 2021 var styringsrenta på 0 prosent. Nå har styringsrenta kommet opp i 2,75 prosent. SSB anslår ytterligere renteøkning i 2023 slik at styringsrenten vil komme opp på 3 prosent.

Arbeidsmarkedet er stramt. Ifølge Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) var den sesongjusterte arbeidsledigheten i 2 og 3.kvartal 2022 på 3,2 prosent, det laveste nivået målt siden slutten av 2008. Tall fra NAV over registrerte ledige viser en andel ledige på lave 1,6 prosent. En forventet svakere vekst hos Norges handelspartnere vil gi en svakere utvikling på arbeidsmarkedet og SSB anslår en arbeidsledighet på 3,7 prosent (AKU) i 2023.

Anslag lønnsvekst, prisøkning og reallønn, prognose årsgjennomsnitt 2022

	Lønnsvekst	Prisøkning (KPI)	Reallønn
SSB	3,9	5,8	-1,9
Norges Bank	3,9	5,8	-1,9

Ut fra anslagene for 2022 så vil den kraftige prisveksten sannsynligvis gi en reallønnsnedgang på bortimot 2 prosent.

---

¹ Økonomiske analyser Statistisk sentralbyrå 4/2022 og [Pengepolitisk rapport 4/22](#)

Lønnsvekst, prisøkning og reallønn, prognose årsgjennomsnitt 2023

	Lønnsvekst	Prisøkning (KPI)	Reallønn
SSB	4,7	4,9	-0,2
Norges Bank	4,7	4,8	-0,1

Både SSB og Norges Bank forventer høyere lønnsvekst i 2023 som følge av god lønnsomhet i frontfaget. Men med forventet høy prisvekst vil det likevel kunne bli en negativ reallønn også neste år.

Mellomoppgjøret 2023

Tariffoppgjøret 2023 er et mellomoppgjør, noe som i utgangspunktet innebærer at det kun skal forhandles om økonomi.

Vi har per i dag to ulikelydende Hovedtariffavtaler i staten, og disse to avtalene har en ulik innretning av den økonomiske rammen. I tariffoppgjøret 2022 valgte Unio å tiltre tilsvarende tariffavtale som Akademikerne. Dette innebærer at det blir beregnet to ulike overheng inn i 2023 i for de to ulikelydende tariffavtalene (Akademikerne/Unio og LO/YS). Erfaringsmessig vil lokale forhold (ansiennitetsopprykk, skifte av stillinger mv.) bidra til at overhengen bli noe høyere enn det man kan beregne som følge av tilleggene gitt i foregående oppgjør (glidning).

Foreningene vil fortløpende informeres om tallgrunnlag og økonomiske beregninger som grunnlag for oppgjørene via forhandlingsutvalget.

Foreningenes krav sendes Akademikerne sekretariat **innen 03.03 2023.**

Med vennlig hilsen
Akademikerne

sign

Anette Bjørlin Basma
Forhandlingssjef